

Wyrok z dnia 5 maja 2005 r.

III PK 12/05

Udzielenie urlopu bezpłatnego na podstawie art. 174 § 1 k.p. po rozwiązaniu stosunku pracy jest nieważne.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Herbert Szurgacz, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 maja 2005 r. sprawy z powództwa Piotra J. przeciwko Urzędowi Miasta K. o odszkodowanie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zamościu z dnia 30 czerwca 2004 r. [...]

o d d a l i ł kasację i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Powód Piotr J. wystąpił przeciwko Urzędowi Miasta w K. o odszkodowanie w kwocie 27.472 zł. z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę wobec odmowy przywrócenia go do pracy po urlopie bezpłatnym udzielonym w związku z zawarciem stosunku pracy na podstawie wyboru.

Powód był zatrudniony w pozwanym Urzędzie od dnia 1 września 1995 r. jako inspektor w wydziale finansowym na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony. Uchwałą Rady Miasta K. z dnia 28 sierpnia 1995 r. został powołany z dniem 2 października 1995 r. na Skarbnika Miasta K. z jednoczesnym pełnieniem funkcji głównego księgowego budżetu Miasta. W 1998 r. powód został wybrany na Starostę Powiatu K. od dnia 1 stycznia 1999 r. W związku z tym w piśmie z dnia 10 grudnia 1998 r. złożył na ręce Przewodniczącego Rady Miasta K. rezygnację z pełnienia funkcji Skarbnika Miasta z dniem 31 grudnia 1998 r. Uchwałą Rady Miasta K. z dnia 17 grudnia 1998 r. powód - na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym oraz art. 70 § 2 k.p. w związku z art. 31

ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych - został odwołany z dniem 31 grudnia 1998 r. ze stanowiska Skarbnika Miasta. Powód pismem z dnia 31 grudnia 1998 r. zwrócił się do Burmistrza Miasta K. o udzielenie mu urlopu bezpłatnego poczynsz od 1 stycznia 1999 r. w związku z jego wyborem na Starostę Powiatu K. W piśmie z dnia 4 stycznia 1999 r. Burmistrz udzielił powodowi urlopu bezpłatnego od dnia 1 stycznia 1999 r. jednocześnie informując go, że w przypadku zgłoszenia powrotu do pracy, możliwe będzie jego zatrudnienie jedynie na stanowisku administracyjnym zajmowanym przed powołaniem na Skarbnika Miasta. Po wygaśnięciu mandatu starosty powiatowego powód w dniu 25 listopada 2002 r. zwrócił się do Burmistrza Miasta K. o dalsze zatrudnienie go w Urzędzie Miasta. Jako podstawę roszczenia wskazał art. 74 k.p. Burmistrz poinformował powoda, że dalsze jego zatrudnienie w Urzędzie Miasta nie jest możliwe, bowiem został on odwołany ze stanowiska Skarbnika Miasta w wyniku złożonej rezygnacji. Obecnie zaś nie ma możliwości powrotu na stanowisko równorzędne. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zamościu oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zamościu zaskarżonym wyrokiem oddalił apelację powoda. W motywach swego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy stwierdził, iż Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i wydał odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd podkreślił, iż zawarty przez strony w dniu 1 września 1995 r. umowny stosunek pracy został rozwiązany przez strony w sposób dorozumiany z dniem 2 października 1995 r., to jest z datą powołania powoda na stanowisko Skarbnika Miasta K. Ów stosunek pracy z powołania został z kolei rozwiązany wobec podjęcia, na wniosek powoda, przez Radę Miasta K. w dniu 17 grudnia 1998 r. uchwały o odwołaniu go z tego stanowiska z dniem 31 grudnia 1998 r. (art. 70 § 1 i 2 k.p.), a powód nie dochodził żadnych roszczeń w związku z tym odwołaniem. Sąd Okręgowy podzielił pogląd Sądu pierwszej instancji, iż w sprawie nie ma zastosowania przepis art. 74 k.p., regulujący prawo powrotu do pracy u pracodawcy, który udzielił urlopu bezpłatnego w związku z wyborem, gdyż wobec odwołania powoda, powodującego rozwiązanie stosunku pracy, decyzja o udzieleniu mu urlopu bezpłatnego była bezprzedmiotowa. Nie można bowiem udzielić urlopu bezpłatnego „niepracownikowi”.

Powyższy wyrok powód zaskarżył kasacją, w której zarzucił naruszenie: art. 387 § 1 w związku z art. 368 § 1 pkt 2 i 3 oraz 378 § 1 k.p.c., poprzez całkowite nie-

ustosunkowanie się do poszczególnych zarzutów apelacyjnych, w szczególności przez nieodniesienie się do naruszenia art. 74 k.p.; art. 368 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że stroną pozwaną w niniejszej sprawie jest Urząd Miasta w K., podczas, gdy stroną mogła być tylko Gmina Miejska K.; art. 74 i art. 70 § 2 k.p. w związku z art. 233 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że w momencie powrotu do pracy u pozwanego pracodawcy powód nie miał statusu pracownika, któremu uprzednio udzielono urlopu bezpłatnego.

W odpowiedzi na kasację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna. Nietrafny jest zarzut skarżącego, iż Sąd Okręgowy nie ustosunkował się do poszczególnych zarzutów apelacyjnych, a w szczególności nie odniósł się do naruszenia art. 74 k.p. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, iż w sytuacji, gdy uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego, sporządzonego zgodnie z wymaganiami art. 328 § 2 k.p.c., spotyka się z pełną akceptacją sądu drugiej instancji, to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 776). W przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji na wstępie swego uzasadniania stwierdził, iż w pełni podziela zarówno ustalenia faktyczne jak i wnioskowania prawnicze zawarte w motywach wyroku Sądu pierwszej instancji. Uzasadnienie Sądu Rejonowego, wnikliwe i wyczerpujące, odnosi się zaś do wszystkich kwestii podniesionych w apelacji.

Niezasadny jest także (zwłaszcza w ramach naruszenia art. 368 § 1 k.p.c., który w ogóle nie dotyczy stron procesu) zarzut skarżącego, iż Sąd błędnie przyjął, iż stroną pozwaną w niniejszej sprawie jest Urząd Miasta w K., podczas gdy, zdaniem skarżącego, stroną mogła być tylko Gmina Miejska K., ewentualnie Burmistrz Miasta K. Z ustaleń poczynionych przez Sądy, popartych analizą akt osobowych powoda wynika, iż zarówno wówczas, gdy powód był zatrudniony jako inspektor finansowy, jak i wtedy, gdy był Skarbnikiem Miasta K., pracodawcą jego był Urząd Miasta K.

Urząd Miasta K. został wskazany jako pozwany także w pozwie przez samego powoda. Legitymacja bierna Urzędu Miasta K. w przedmiotowej sprawie wynika również, z przepisu art. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.).

Sąd Najwyższy nie podziela także kasacyjnych zarzutów naruszenia prawa materialnego. Sądy obu instancji słusznie przyjęły, iż powód zatrudniony u pozwanego od dnia 2 października 1995 r. na podstawie powołania został skutecznie odwołany z tego stanowiska na mocy uchwały Rady Miasta K. z dnia 17 grudnia 1998 r., w której wyraźnie wskazano, iż jedną z podstaw odwołania był art. 70 § 1 k.p. Według tego przepisu, pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym czasie - niezwłocznie lub w określonym terminie - odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał. Dotyczy to również pracownika, który na podstawie przepisów szczególnych został powołany na stanowisko na czas określony. Skoro powód nie odwołał się od tej czynności do sądu, to w jej wyniku przestał być pracownikiem pozwanego Urzędu.

Skutku tego nie może podważyć okoliczność, iż Burmistrz Miasta K. już po odwołaniu powoda i po ustaniu stosunku pracy udzielił mu urlopu bezpłatnego w związku z wyborem na stanowisko Starosty Powiatu K. Czynność ta jako sprzeczna z ustawą była bowiem na mocy art. 58 k.c. nieważna. Sprzeczne z ustawą jest bowiem udzielenie urlopu bezpłatnego „niepracownikowi” (art. 74 w związku z art. 174 § 1 k.p.). Należy także zaznaczyć, że urlopu bezpłatnego „udzielił” powodowi organ do tego nieuprawniony. Udzielenie urlopu bezpłatnego jest bowiem czynnością prowadzącą do czasowego zawieszenia stosunku pracy. O tym zaś w odniesieniu do skarbnika miasta mogła, w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, decydować wyłącznie Rada Miasta K. Wniosek co do nieważności udzielenia powodowi urlopu bezpłatnego nie może być podważony również w drodze wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Niekonsekwentne oświadczenia woli powoda zawarte w piśmie z dnia 10 grudnia 1998 r. dotyczącym jego rezygnacji z funkcji Skarbnika Miasta K. i w piśmie z dnia 31 grudnia 1998 r. zawierającym wniosek o udzielenie urlopu skierowane były do różnych organów. Od różnych organów pochodziły także odpowiadające im oświadczenia woli skierowane do powoda. Uchwałę o odwołaniu powoda podjęła Rada Miasta K. - urlopu bezpłatnego udzielił mu zaś Burmistrz Miasta K. W takiej sytuacji trudno ustalić inny zamiar stron wynikający z ogółu okoliczności składanych oświadczeń woli niż taki jaki opierał się

na ich dosłownym brzmieniu. Stąd zasadne było przyjęcie, iż skuteczna była czynność odwołania powoda, nieskuteczna zaś (nieważna) - czynność udzielenia mu urlopu bezpłatnego.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² i 98 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

=====